

Abstract

The objective of this study is to examine the construction of national consciousness through Lao revolutionary songs from the end of World War II to present. The revolutionary songs are classified in to three periods: the anti-French period, the anti-American period, and the liberation period. The study shows that during the anti-French period (1893-1954), the revolutionary songs emphasized the presence of the enemy in an attempt to arouse people to begin uprisings. During the anti-American period (1954-1975), the songs still highlighted the nation's enemy and a sense of nationalism. The songs also emphasized the identity of the nation comprising people in different occupations which were important to the national prosperity and security. During this time, under the leadership of Lao People's Revolution Party, Lao people were sharing a sense of brotherhood and believed in the equality of all Laotians. This was when the revolutionary songs were used most frequently. During the period of liberation (after 1975–present), the number of revolutionary songs declined dramatically because the war had ended. There was no longer an emphasis on the nation's enemy but instead the songs focused on praising the Lao People's Revolution Party and were used to celebrate international friendships.

บทนำ

ฝรั่งเศสและอังกฤษได้เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยแข่งขันกันล่าอาณานิคมในช่วงพุทธศตวรรษที่ 24 โดยมีจุดประสงค์ที่จะกอบโกยทรัพยากรต่าง ๆ ที่อุดมสมบูรณ์ของภูมิภาคนี้และกุมอำนาจทางการเมืองของแต่ละประเทศไปพร้อมกัน เช่น การยึดครองอินโดจีนของฝรั่งเศส หรือการยึดครอง อินเดี๋ย พม่า โดยอังกฤษ ฯลฯ เมื่อมหาอำนาจเหล่านี้ได้เข้าไปปกครองแต่ละประเทศ ก็สร้างความไม่พอใจให้กับคนพื้นเมือง เพราะกดขี่ข่มเหงประชาชน ขูดรีดเงินโดยตั้งภาษีต่าง ๆ อย่างไม่เป็นธรรม ประชาชนขาดเสรีภาพ ฯลฯ ทำให้เกิดการรวมตัวกันของประชาชนเพื่อเรียกร้องเอกราช ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียกร้องเอกราชของแต่ละประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากชนพื้นเมืองทนการกดขี่ของมหาอำนาจไม่ไหว ก็มีเหตุการณ์สำคัญที่เปรียบเสมือนแรงจูงใจให้เกิดความกล้า

ที่จะเรียกร้องเอกราช เช่น เหตุการณ์กบฏนักมวยในประเทศจีน เมื่อ พ.ศ. 2442 ญี่ปุ่นรบชนะรัสเซียในสงครามแย่งสิทธิเหนือเกาหลีและแมนจูเรียใน พ.ศ. 2448 การปฏิวัติของจีนใน พ.ศ. 2454 และการต่อสู้แบบอหิงสาต่อต้านการปกครองของอังกฤษในอินเดียช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ราว 5 ปี เป็นต้น (พิมพอร์ด พิพัฒน์กุล, 2544: 2) ประเทศลาวก็ตกอยู่ในสภาวะที่ถูกกดขี่เช่นกัน ลาวได้เป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2436 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ฝรั่งเศสบีบบังคับให้สยามยกดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ซึ่งคือประเทศลาวให้อยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส ฝรั่งเศสมิได้ให้ความสำคัญในการปกครองและพัฒนาประเทศลาว ในด้านเศรษฐกิจ ฝรั่งเศสไม่มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามฝรั่งเศสคิดเพียงกอบโกยเอาทรัพยากรที่มีค่าต่างๆ เช่น ตะกั่ว ไม้สัก ครั่ง ฯลฯ นอกจากนี้ชาวยุโรปยังต้องถูกเกณฑ์ไปสร้างถนนเพื่อใช้ในการลำเลียงสินค้า ซึ่งแต่ละคนต้องทำงานอย่างน้อย 60 วันต่อปีโดยไม่มีค่าจ้าง ในอีกด้านหนึ่งฝรั่งเศสได้ทำการขูดรีดคนลาว โดยกำหนดอัตราภาษีที่สูงมาก ในด้านสังคมและวัฒนธรรม ฝรั่งเศสได้ส่งเสริมให้คนลาวเรียนรู้อักษรภาษาฝรั่งเศส แต่ภาษาลาวนั้นถูกละเลย ประชากรลาวจำนวนมากไม่รู้หนังสือ มีเพียงลูกเจ้าหลานนายเท่านั้นจึงจะได้เรียน (สมชาย นิลอาธิ, 2545: 31-33) ใน พ.ศ. 2440 ปอล ดูเม (Paul Doumer) ผู้ว่าการอินโดจีนฝรั่งเศส ได้จัดระบบการคลังของอาณานิคมเสียใหม่ โดยบังคับให้เสียภาษีทางอ้อมมากขึ้น เช่น ภาษีเกลือ เหล้า ของคนพื้นเมือง และฝิ่น และยังบังคับให้ประชาชนจ่ายภาษีทางตรงเป็นรายหัว เป็นรัฐชูปการ เช่น ภาษีคนเข้าเมือง ภาษีกรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็นต้น เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับอาณานิคม ภาษีอากรที่เก็บจากชาวนาจะสูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ขณะที่ชาวยุโรปผู้เข้ามาอยู่ในดินแดนอาณานิคมจะจ่ายน้อยมาก (ธีรา ศุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา, 2551:22) จากเหตุการณ์ในข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการเอาเปรียบคนลาวในทุกด้านของฝรั่งเศส ทำให้คนลาวเกิดความรู้สึกคับแค้นใจและเบื่อหน่าย ขบวนการต่อสู้เพื่อต่อต้านการปกครองของฝรั่งเศสจึงถือกำเนิดขึ้นในทั่วทุกแขวงของประเทศลาว เช่น ในปี พ.ศ. 2444 เกิดขบวนการต่อสู้ของพ่อกะดวดที่แขวงสะหวันนะเขต ขบวนการต่อสู้ขององค์แก้วผู้มีบุญและองค์กมมะดำ ในแขวงอัตตะปือ สาละวัน

และจำปาสัก ในปี พ.ศ. 2461 เกิดขบวนการต่อสู้ของเจ้าฟ้าปาใจ ซึ่งอยู่ที่แขวงหัวพัน ทางเหนือของลาว ขบวนการต่อสู้ของเจ้าฟ้าเมืองสิง อยู่ที่แขวงหลวงน้ำทา (สมชาย นิลอาทิ, 2545: 35-43) ปี พ.ศ. 2463 เกิดขบวนการต่อสู้ของครูคำ โดยครูคำเป็นผู้นำประชาชนในเขตเวียงจันทน์ลุกขึ้นต่อสู้ (दारार्त्तน์ เมตตาริกานนท์, 2548: 153) แต่ทว่าขบวนการต่อสู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นก็ถูกทำลายโดยฝรั่งเศส ในที่สุด สาเหตุที่ขบวนการต่อสู้ไม่ได้รับชัยชนะเป็นเพราะกลุ่มต่างๆ ที่ต่อสู้ขาดความร่วมมือกัน ไม่ได้มีความรู้สึกที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ขาดการนำที่เข้มแข็ง เป็นเพียงความไม่พอใจของประชาชนเท่านั้น ยังขาดสำนึกความเป็นชาติร่วมกัน

แม้ความรู้สึกชาตินิยมของลาวจะเกิดขึ้นช้า อันเนื่องมาจากเมื่อฝรั่งเศสได้ปกครองลาว มิได้ส่งเสริมการศึกษาแก่คนลาว แต่ทว่าในทศวรรษ 2480 เมื่อไทยกลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญของฝรั่งเศส โดยไทยพยายามปลุกเร้าชาตินิยมแบบเชื้อชาตินิยม โดยเน้นว่าชาวลาวและกัมพูชาเป็นคนเชื้อชาติไทย เพราะไทยต้องการดินแดนในลาวและเขมรคืนจากฝรั่งเศส ฝรั่งเศสเกรงว่าลาวจะหันไปขึ้นชมไทย และจะเสียดินแดนให้ไทย จึงเริ่มปรับเปลี่ยนนโยบายเพื่อสร้างความพอใจให้แก่ชาวลาว โดยฝรั่งเศสเริ่มขยายระบบการศึกษาของลาวให้กว้างขวางมากขึ้น และมีการสอนเรื่องการเมืองการปกครอง เช่น เรื่องสิทธิ เสรีภาพและการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งนับว่าเป็นจุดสำคัญในการส่งเสริมแนวคิดชาตินิยมในลาว นอกจากนี้ ประเทศไทยก็มีส่วนในการเผยแพร่แนวคิดชาตินิยมให้กับลาวด้วย ซึ่งในสมัยที่จอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2481-2487) รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายต่างๆ ที่เน้นในเรื่องชาตินิยมอย่างมาก มีการโฆษณาเผยแพร่ความคิดชาตินิยมสู่ประชาชนไทยทางวิทยุกระจายเสียง การกระจายเสียงของรัฐบาลไทยนี้สามารถรับฟังได้ถึงในดินแดนลาว ดังเช่น ท้าวอุ่นชนะนิกร (นักชาตินิยมลาวคนสำคัญที่เข้ามาร่วมมือกับไทยในปี พ.ศ. 2483 และเป็นผู้นำในการก่อตั้งขบวนการเสรีลาว) ได้รับฟังข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ รวมทั้งแนวคิดชาตินิยมจากไทยผ่านทางวิทยุ ในสมัยที่เขายังเป็นข้าราชการในลาว ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนลาวเกิดความรู้สึกชาตินิยม (พิมพัรต พิพัฒน์กุล, 2544: 22)

ความรู้สึกชาตินิยมของลาวเริ่มเด่นชัดขึ้นตั้งแต่ทศวรรษ 2480 เป็นต้นมา

มีการสร้างความรู้สึกรักชาตินิยมในหลายๆ ทาง เช่น มีการออกดวงตราไปรษณียากรแห่งชาตินิยมขึ้นเป็นครั้งแรกเป็นรูปธงไตรรงค์วงเดือนในปี พ.ศ. 2494 การเขียนประวัติศาสตร์ลาว รวมไปถึงการแต่งเพลงปฏิวัติ เพลงปฏิวัติลาวถูกเผยแพร่อย่างกว้างขวางหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา เพลงปฏิวัตินั้นถูกสร้างขึ้นโดยลาวฝ่ายซ้ายหรือขบวนการปลดปล่อยลาวโดยผู้แต่งเพลงปฏิวัติจะเป็นชนชั้นนำทางการเมืองของลาว มีส่วนร่วมในความเคลื่อนไหวทางการเมืองของลาว เช่น ท่านสีชนะนะ สีसान ท่านพุมี่ วังวิจิต ท่านสันติ พมสุวัน ฯลฯ ซึ่งท่านเหล่านี้ถือเป็นนักประพันธ์เพลงปฏิวัติ แต่งเพลงเพื่อปลุกกระดมกองทัพ ทำให้ทหารและประชาชนมีความรู้สึกอีกเข็ม รักชาติ สำนึกในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การสร้างความรู้สึกรักชาติเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการทำสงครามเพื่อเรียกร้องเอกราช เพลงปฏิวัติจึงถูกเผยแพร่ทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ อย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนลาวเกิดความรักชาติ เพลงปฏิวัติที่ถูกแต่งขึ้นเป็นเพลงแรกนั้น ไม่อาจจะระบุได้ชัดเจนว่าเป็นเพลงใด เมื่อวิเคราะห์จากหลักฐานการแต่งพบว่า เพลงปราบฝูงผีमार เป็นเพลงที่ถูกแต่งขึ้นก่อนเพลงอื่นๆ คือ พ.ศ. 2493 แต่งโดยท่านสีชนะนะ สีसान ซึ่งเนื้อหาเน้นไปที่การต่อต้านฝรั่งเศส แต่จริงๆ แล้ว เพลงต่อต้าน เพลงอดทน ซึ่งมีเนื้อหาต่อต้านฝรั่งเศสเหมือนกัน แต่ไม่ระบุปีที่แต่ง อาจถูกแต่งขึ้นก่อนก็เป็นได้

ถือได้ว่าหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา เพลงปฏิวัติลาวก็เริ่มมีบทบาทมากขึ้นตามสำนึกความเป็นชาติของลาว โดยเพลงปฏิวัติในช่วงนี้ถูกใช้เพื่อปลุกกระดมกองกำลังทหาร ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึง พ.ศ. 2518 เพลงปฏิวัติถูกเผยแพร่ในวงกว้างมากขึ้น ไม่เพียงแต่ในเขตปลดปล่อย เพราะลาวฝ่ายซ้ายต้องต่อสู้กับลาวฝ่ายขวาที่มีสหรัฐอเมริกาหนุนหลังอยู่ จึงพยายามเผยแพร่เพลงปฏิวัติออกไปให้มากที่สุดเพื่อปลุกกระแสความรักในชาติให้กับชาวลาว แต่หลังจากลาวฝ่ายซ้ายเป็นผู้ปกครองประเทศในปี พ.ศ. 2518 เพลงปฏิวัติก็ยังคงถูกเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่รัฐบาลลาวรณรงค์เป็นอย่างมาก เพลงปฏิวัติที่มีชื่อเสียง ได้แก่ เพลงต่อต้าน แดนแห่งอิสระ ปฏิวัติส่องแสง ดาวล้อมเดือน เผ่าลาวเอ๋ย ฯลฯ ซึ่งเพลงเหล่านี้มีเนื้อหาสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมของลาว ความเป็นอยู่ของ

ประชาชนในแต่ละช่วงเวลา การถูกกดขี่จากสหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส และที่สำคัญคือ ความสามัคคีของคนภายในชาติ

จากเนื้อหาของเพลงปฏิวัติแสดงให้เห็นถึงกระบวนการสร้างความเป็นชาติของลาวได้ชัดเจน และสำนักชาติลาวที่ปรากฏในเนื้อหาเพลงปฏิวัตินั้น ยังมีความแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา บทความนี้จึงมุ่งแสดงให้เห็นว่าเพลงปฏิวัติลาวตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปัจจุบัน มีการสร้างสำนักความเป็นชาติลาวอย่างไรบ้าง และในแต่ละยุคมีความแตกต่างกันอย่างไร มีปัจจัยและบริบทอะไรที่ทำให้เป็นเช่นนั้น โดยงานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึงความเป็นชาติในเพลงปฏิวัติลาว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลภาคเอกสารทั้งภาษาไทย ภาษาลาว ภาษาอังกฤษ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามซึ่งได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยลงพื้นที่ในประเทศลาว แขวงเวียงจันทน์ สะหวันนะเขต หลวงพระบาง สัมภาษณ์คนหลากหลายอาชีพ เพื่อบรรลุถึงทัศนคติของประชาชนลาวที่มีต่อเพลงปฏิวัติ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำมาวิเคราะห์อย่างสัมพันธ์กับบริบทต่างๆ ของลาว โดยเฉพาะการเมืองในแต่ละช่วงเวลาของลาวอันเป็นที่มาของเพลงปฏิวัติ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหาของเพลงปฏิวัติลาว และนำเสนอในรูปแบบของการพรรณาวเคราะห์ต่อไป

เพลงปฏิวัติในสมัยต่อต้านฝรั่งเศส

ตั้งแต่ พ.ศ. 2436 ถึง 2497 ลาวตกอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส เป็นระยะเวลายาวนานร่วม 60 ปี เพลงปฏิวัติลาวเกิดขึ้นมาอย่างชัดเจนในสมัยที่คนลาวเริ่มต่อต้านกับอำนาจของฝรั่งเศส คือ ประมาณปี พ.ศ. 2488 เป็นต้นมา เพราะฝรั่งเศสปกครองคนลาวด้วยความไม่เป็นธรรม คนลาวจึงไม่สามารถทนอยู่ใต้อำนาจของฝรั่งเศสได้อีกต่อไป และเกิดการต่อต้านอำนาจของฝรั่งเศสขึ้น โดยมีขบวนการต่อสู้เกิดขึ้นเกือบทุกแขวงของลาว หนึ่งในนั้น มีขบวนการลาวอิสระ (ขบวนการปลดปล่อยลาว) ได้ใช้เพลงปฏิวัติเป็นเครื่องมือสำคัญในการปลุกกระดม โน้มน้าวจิตใจ และให้กำลังใจ บรรดากองทัพ ทหาร และประชาชน ในการลุก

ขึ้นสู้กับอำนาจของฝรั่งเศส แต่ทว่าสำนึกความเป็นชาติลาวในยุคนี้ยังไม่มี
ชัดเจนนัก แต่เน้นไปที่ศัตรูของชาติ ซึ่งศัตรูที่ถูกกล่าวถึงในบทเพลงช่วงเวลานี้
ก็คือ ฝรั่งเศส ดังจะเห็นได้จากบางท่อนของเพลง **ต่อต้าน**

“...พี่น้อง	ทั่วท้องดินลาว
รีบร้อน	ลุกขึ้นทันที
โจมตี	<u>ฝรั่งเศส</u> โหดร้าย
พร้อมกัน	ทำลายลูกจ้างของมัน
รีบฆ่าฟัน	ศัตรูของชาติ
<u>เอกราช</u>	ต้องได้แน่นอน เอ้า! เอกราชต้องได้แน่นอน”

(รวมเพลงปะติวัติลาว, 2550 : 73)

หรือใน **เพลงแดนดินถิ่นลาว** ที่สะท้อนถึงความเคียดแค้นของประชาชนลาวที่มี
ต่อฝรั่งเศสได้เป็นอย่างดี

“แดนดิน ถิ่นฐานเมืองลาว	มีพวกต่างดาว มาฆ่ามายี้
เศรษฐกิจทั้งพวกผู้ไร่ มีผู้ใด	จิตใจเบิกบาน
การงาน การเมืองสิ่งใด	มันปล่อยให้ลาวได้สร้างแปง
ทุกแห่งการทำการงาน	<u>ฝรั่งเศส</u> มันจับบังคับกะเกณฑ์
ยากเข็นเป็นตายไม่เอื้อ	ฝรั่งเศสใจเสือบเหลี่ยมแล้ว...”

(รวมเพลงปะติวัติลาว, 2550 : 72)

เพลงปฏิวัติลาวที่ถูกแต่งขึ้นสมัยต่อต้านฝรั่งเศส ถือเป็นยุคแรกเริ่ม
นักประพันธ์เพลงก็ยังมีไม่มาก โดยมากนักประพันธ์เพลงก็เป็นทหารแนวหน้าที่
คอยร่วมรบและอยู่ในขบวนการต่อต้าน ในยุคนี้เพลงปฏิวัติยังมีจำนวนไม่มากนัก
การที่เพลงปฏิวัติเน้นเรื่องศัตรูของชาติ อาจเป็นเพราะนักแต่งเพลงโดยมากเป็น
ทหาร ต้องทำสงครามอยู่ตลอด เพลงจึงเน้นปลุกกระตมความรู้สึกของประชาชน
ให้ร่วมกันต่อสู้ โดยใช้ “คนอื่น” เข้ามาในบทเพลง เพื่อสร้างสำนึกความเป็น
พวกเดียวกัน

เพลงปฏิวัติในสมัยต่อต้านอเมริกา

นับตั้งแต่ฝรั่งเศสแพ้ที่เดียนเบียนฟูเมื่อปี พ.ศ. 2497 สหรัฐอเมริกาก็เริ่มเข้ามาบีบบทบาทในลาวอย่างเต็มตัว ซึ่งก่อนหน้านั้นสหรัฐอเมริกาก็ให้การช่วยเหลือฝรั่งเศสในการปราบปราม “ขบวนการปลดปล่อยลาว” อยู่ก่อนแล้ว เหตุผลที่สหรัฐอเมริกาเข้ามาแทรกแซงการเมืองของลาวนั้น คือ สหรัฐอเมริกาเกรงว่าลัทธิคอมมิวนิสต์จะขยายตัวในเอเชียมากขึ้น ผนวกกับสถานการณ์ทางการเมืองของลาวในช่วงนี้ ซึ่งผู้นำทางการเมืองแตกแยกทางความคิด โดยแตกออกเป็น 2 ฝ่าย ระหว่างฝ่ายชาวจังหวัดเวียงจันทน์ ซึ่งสหรัฐอเมริกาและไทยให้การสนับสนุน และฝ่ายซ้าย ขบวนการปลดปล่อยลาว มีเวียดนามเหนือคอยให้การสนับสนุน แน่แน่นอนว่าความคิดที่แตกแยกกัน นำไปสู่สงคราม การห้ามนักกันระหว่าง 2 ฝ่าย เพลงปฏิวัติจึงต้องมีบทบาทอีกครั้ง ในการปลุกกระดมเพื่อสู้กับฝ่ายขวาและสหรัฐอเมริกา โดยฝ่ายซ้ายใช้เพลงปฏิวัติในการปลุกกระดมประชาชนลาวตามแขวงต่างๆ ให้ลุกขึ้นสู้เพื่อเอกราชที่ลาวควรได้รับอย่างแท้จริง จากเนื้อหาของเพลงปฏิวัติ แสดงให้เห็นว่า สำนึกความเป็นชาติลาวเริ่มก่อตัวและชัดเจนมากขึ้น โดย “ความเป็นชาติลาว” ที่ถ่ายทอดสู่ประชาชนผ่านเพลงปฏิวัติมีลักษณะ ดังนี้

1. ชาติลาวเป็นชาติที่คนทั้งหลายในชาติเสมอภาคกัน เน้นผู้นำอยู่ข้างแต่เน้นความเป็นชาติที่คนในชาติเสมอภาคกันมากกว่าจะมีเพียงบางเพลงเท่านั้นที่กล่าวถึงผู้นำแห่งชาติ ซึ่งเป็นเพียงองค์ประกอบเล็กๆ ในบทเพลง เช่น **เพลงชีวิตใหม่** ที่กล่าวถึง การนำอันฉลาดปราดเปรื่องของขบวนการปลดปล่อยลาว แต่ก็มีได้เน้นไปที่ผู้นำคนสำคัญแต่อย่างใด

“...ชีวิตใหม่นั้น	ปมีใครรวี
เพราะว่าได้มี	<u>การนำอันฉลาดปราดเปรื่อง</u>
ชีวิตใหม่	เราได้คืนมา
เพราะเลือดประชา	ไหลรินทาทั่วแห่ง...”

(เพลงลาว 5 สะใหม่, 2534 : 41)

การที่เพลงปฏิวัติไม่เน้นความสำคัญของผู้นำเป็นเพราะเห็นความเท่าเทียมกันของประชาชนตามแนวคิดของระบอบสังคมนิยม ให้ความสำคัญกับประชาชนมากที่สุด รวมไปถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่ถูกให้ความสำคัญมากขึ้น ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชาติลาวเช่นกัน โดยขบวนการปลดปล่อยเห็นความสำคัญของกลุ่มลาวเทิง ลาวสูง กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของเขตปลดปล่อยพงสาลีและซำเหนือ คนกลุ่มนี้ถูกละเลยทั้งในด้านความมีตัวตนและการมีส่วนร่วมในทางการเมืองตั้งแต่รัฐจารีตจนถึงยุคอาณานิคมที่กดขี่ขูดรีดแรงงานและภาษีอย่างหนัก โดยฝ่ายปลดปล่อยได้รับความช่วยเหลือด้านกำลังคนจากกลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าวและสัญญาที่จะมอบสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมและการมีส่วนร่วมในทางการเมืองหรือมีตัวแทนในรัฐบาลเมื่อได้รับชัยชนะ เพลงปฏิวัติจึงต้องเน้นความเท่าเทียมกันของชาติพันธุ์ต่างๆ ดังเช่น เพลงเผ่าลาวเอย

“เผ่าลาวเอย จงรักกัน รักพงศ์พันธุ์ คนลาวอาจหาญเก่งกล้า
อยู่ป่าผาภู่งูราบ ก็เป็นเชื้อชาติลาวของเรา รีบมาสวมคักกันเข้า
ลาวเทิงลาวสูงลาวลุ่ม ปุ่มลุ่ม(รวมกันเข้า)กัน สร้างสรรค์บ้านเมืองของลาว
เราคนลาวไม่ใช่ไท(คน)อื่น (ซำ)

ชนชาติลาว ดินแดนลาวชาวลาวเรา รวมกันอย่าได้แตกแยก
อย่าได้แยกเผ่าพงศ์พันธุ์ พวกผีมารจะยึดครองลาว...”

(เพลงลาว 5 สะใหม่, 2534 : 62)

2. ชาติลาวเป็นชาติประกอบด้วยคนหลายอาชีพที่ต่างก็มีความสำคัญต่อความเจริญและความมั่นคงของชาติลาว เพราะความสำเร็จของการปฏิวัติลาวนั้น เกิดขึ้นได้เพราะความร่วมมือของบุคคลหลายอาชีพ เช่น เพลงแพทย์ปฏิวัติ

“...น้องงามวาจา	รู้เมตตาและรักทุกคน
ไอนางแพทย์เอย	พวกเราได้มีเรี่ยวแรงเพราะการดูแลของนาง
ยุ่งยากลำบาก	หรือขาดแคลนนางไม่ทอดถอย
ไม่ได้บ่นว่า	รับใช้ด้วยใจซื่อซันบาน...”

(เพลงลาว 5 สะใหม่, 2534 : 47)

ซึ่งในบทเพลงกล่าวชมเชยพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยเจ็บจากสงคราม (สัมภาษณ์, ดวงมีไช ลิโกยา) หรือในเพลงอ้ายช่างแสง

“พวกอ้ายช่างแสง	ผู้แข็งแรงอ้ายเอย
พวกน้องขอชมเชย	อ้ายหัวอ้ายหาญแท้เด
<u>อเมริกา</u>	มันป่วงบ้าทำลายล้างเพ
ดอกทระเบิดลงมา	ก็บ่เอาชนะพวกอ้ายได้...”

(ลาวมเพลงปะติวัตลาว, 2550 : 37)

ที่กล่าวชมเชยเหล่า ช่างสรรพุธ ซึ่งเป็นทหารช่างที่ชำนาญด้านประกอบ ซ่อมอาวุธ วัตถุระเบิด กู้ระเบิด การที่เน้นความสำคัญของหลายอาชีพในเพลงปฏิวติ ยุคต่อต้านสหรัฐอเมริกา เป็นเพราะสมัยต่อต้านสหรัฐอเมริกาคนทุกอาชีพล้วนเป็นพลังสำคัญในการต่อสู้ ขบวนการปลดปล่อยลาวต้องระดมพลเป็นอย่างมากเพื่อทำสงคราม ทุกอาชีพจึงมีความสำคัญในการปฏิวัติ (ดูความหลากหลายของนักปฏิวัติ ใน ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2553)

3. ชาติลาวเป็นชาติที่ผู้หญิงมีความสำคัญอย่างมาก ที่เป็นเช่นนั้น เพราะขบวนการปลดปล่อยลาวต้องเจอศึกหนักระหว่างลาวฝ่ายขวาและสหรัฐอเมริกา กองกำลังก็มีไม่มากจึงต้องอาศัยพลังของผู้หญิงในการทำสงคราม เพลงที่เน้นความสำคัญของผู้หญิง ได้แก่ **เพลงแม่หญิงลาวก้าวขึ้น**

“ <u>...แม่หญิงลาวเก่งกล้า</u>	ทำนาก็ได้ ทำไร่ก็เป็น
การบ้าน	การเรือนก็ม่วน
เป็นกองหลอนก็ได้	ไปรับใช้แนวหน้าก็ดี
<u>แม่หญิงลาวเรา</u>	<u>มีความสามารถทุกอย่าง...</u>

(ลาวมเพลงปะติวัตลาว, 2550 : 84)

เนื้อหาของเพลง กล่าวถึงความสามารถของผู้หญิงที่ไม่แพ้ผู้ชาย ทั้งการทำไร่ ทำนา หรือการทำสงคราม ฝึกซ้อมการรบ แบกปืนไปสู้รบกับศัตรู

4. ชาติลาวเป็นชาติที่มีภราดรภาพ ทุกคนในชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเสมือนเป็นพี่น้องกัน เป็นเพราะความสัมพันธ์ฉันพี่น้องจะช่วยให้เกิดความร่วมมือกันในการต่อสู้กับศัตรูอย่างร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ดังเช่นในเพลงแดนแห่งอิสระ

“...ชนชาติทั้งมวล	มีสิทธิเสรี
ร่วมสามัคคี	เป็นพี่น้องเดียว
ต่อสู้เด็ดเดี่ยว	สร้างชีวิตใหม่
เมฆมืดผ่านไป	สีสดใสเข้ามาแทนที่...”

(ลาวเพลงปะติวัติลาว, 2550 : 3)

ต่อมา เมื่อได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ใน พ.ศ. 2518 การเน้นความสัมพันธ์ฉันพี่น้องหรือภราดรภาพของคนในชาติก็จะช่วยลดความแตกต่างทางชนชั้น ชาติพันธุ์ เพศและวัย ซึ่งเอื้อต่อการสร้างเอกภาพของชาติลาวได้เป็นอย่างดี

5. การสร้างสำนึกศัตรูของชาติลาวร่วมกัน เป็นการสร้างคนอื่นแบ่งแยกความเป็นพวกเขา พวกเขา เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพแก่ชาติลาวได้ง่ายขึ้น ในยุคต่อต้านฝรั่งเศส เพลงก็จะเน้นว่าฝรั่งเศสเป็นศัตรูของชาติลาว แต่เมื่อต้องมาทำสงครามกับอเมริกา อเมริกาจึงต้องรับบทศัตรูของชาติลาว ดังปรากฏในเพลงเสียงแตรออกสู่สนาม

“...อเมริกา	พวกหุ่นจะอยู่แห่งใด
เราต้องตามไปตี	ขับไล่มันหนี
เพื่อชาติ	เพื่อสิทธิเสรี
ชีวิตจะสิ้น	ก็เพื่อปวงประชา...”

(ลาวเพลงปะติวัติลาว, 2550 : 44)

“ซึ่งใจความสำคัญของเพลงเน้นให้ขับไล่โจมตีอเมริกา
รวมถึงพวกหุ่นหรือลาวฝ่ายขวาที่อยู่ใต้อำนาจของอเมริกา”

(สัมภาษณ์, สมจิต ไสสุวณ)

เช่นเดียวกันกับเพลงเสียงแตรตะลุมบอนที่เนโอบริกาในฐานะศัตรูของชาติด้วยการปลุกระดมให้เกลียดชังและทำลายสหรัฐอเมริกา

“...อเมริกา

มันป่วนบ้าก่อกองศคราม

ดับสูญมัน

พวกหนีเลือดไม่ให้มันหนี...”

(ลาวเพลงประวัติลาว, 2550 : 40)

เพลงปฏิวัติในยุคปลดปล่อย

สงครามระหว่างลาวฝ่ายซ้าย (ขบวนการปลดปล่อยลาว) และลาวฝ่ายขวา (รัฐบาลลาวเวียงจันทน์) มาถึงจุดสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2518 พร้อมกับชัยชนะของลาวฝ่ายซ้ายที่สามารถยึดอำนาจได้ทั่วประเทศ ทำให้ลาวฝ่ายขวาและสหรัฐอเมริกาหมดอำนาจลง ขบวนการปลดปล่อยลาวได้เปลี่ยนระบอบการปกครองเป็นแบบสังคมนิยม เป็นการปกครองโดยพรรคการเมืองเดียว คือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว พร้อมทั้งนั้นก็เปลี่ยนชื่อประเทศเป็น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพลงปฏิวัติที่ถูกแต่งขึ้นในยุคนี้มีจำนวนลดลงเพราะลาวฝ่ายซ้ายได้รับชัยชนะที่เด็ดขาดแล้ว และเนื้อหาของเพลงก็มีจุดเน้นสำนักชาตินิยมที่เปลี่ยนไป เพลงที่แต่งขึ้นในยุคนี้ไม่ได้เน้นเรื่องศัตรูของชาติ ไม่เน้นความเคียดแค้น เนื่องจากลาวได้อยู่ในภาวะที่ไม่ต้องทำสงครามอีกแล้ว จึงไม่ต้องมีการปลุกระดมที่เข้มข้นเหมือนยุคก่อนๆ สำนักความเป็นชาติที่ถูกเน้นก็คือ

1. ชาตินิยมเป็นชาติที่มีเอกราชและบรรลุถึงสันติภาพอันถาวรแล้ว ไม่มีศัตรูของชาติอีกต่อไป มีแต่ชาติที่เป็นมิตรกัน เช่นในเพลงมิตรภาพลาว-กัมพูชา

เพลง มิตรภาพลาว-กัมพูชา

มิตรภาพลาวกัมพูชาสองชาติเรานับวันงอกงาม

โอ แม่โขง จารีตเราคล้องขั้วกัน สามัคคีปราบฝูงผีมาร

เราพร้อมกันแย่งได้ชัยชนะ ลาวกัมพูชา ยามทุกยามสุข เราไม่ห่างไกลกัน

อังกอร์วัด ชาติหลวงมิ่งขวัญ เคียงคู่กันชั่วฟ้าดินสลาย
จับมือกันพร้อมกันก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายสังคมนิยม

(เพลงลาว 5 สะใหม่, 2534 : 152)

เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงมิตรภาพระหว่างลาวและกัมพูชา โดยเฉพาะการสามัคคีกันต่อสู้กับผู้รุกราน มีการใช้สัญลักษณ์ของประเทศทั้งสองในบทเพลง เช่น **อังกอร์ วัฒตูลวง มิ่งขวัญ เคียงคู่กันชั่วฟ้าดินสลาย** อังกอร์วัดถือเป็นสัญลักษณ์ของกัมพูชา ส่วนชาติหลวงก็เป็นสัญลักษณ์ของลาว เป็นการบ่งบอกถึงมิตรภาพของลาวและกัมพูชาที่จะดำรงอยู่ตราบนานเท่านาน ท่อนสุดท้ายของเพลงยังกล่าวถึง ความร่วมมือกันเพื่อปกครองโดยระบอบสังคมนิยมร่วมกันอีกด้วย

2. ชาติลาวเป็นชาติที่นำโดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อชาติอย่างมาก ประชาชนในชาติจึงควรสำนึกในบุญคุณของพรรคดังในเพลงจดจำบุญคุณพรรคฯ

“แสงทองส่องฟ้า นภามีสีสดใส	ความมืดหายไปแสงทองส่องใสเข้ามา
ทั่วทั้งอาณาดินลาวมีความร่มเย็น	ความทุกข์ยากเข็ญได้ว่างเว้นไปไกล
ชาติลาว ล้มลุกคลุกคลาน	มาหลายร้อยปี
เลือดหลังอาบธารณี	วันนี้ชาติลาวจึงได้ปลดปล่อย
<u>เพราะบุญคุณของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว</u> ชาวลาวไม่มีวันหลงลืมได้	
<u>ตลอดชีวิตขออุทิศไว้กับพรรค</u>	<u>เราถนอมรักบูชาเจ้า</u>
ไม่มีวันให้หมองเศร้า	พรรคเออยจงเจริญ...”

(เพลงลาว 5 สะใหม่, 2534 : 121)

ซึ่งมีเนื้อหายกย่องพรรคประชาชนปฏิวัติลาว นอกจากจะทำให้ประชาชนสำนึกบุญคุณของพรรคฯ ที่ทำให้ลาวได้เอกราชแล้ว เพลงยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้กับพรรคฯ ในการผูกขาดอำนาจในการปกครองประเทศอีกด้วย นอกจากนี้การเปลี่ยนระบอบการปกครองเป็นสังคมนิยมโดยยกเลิกสถาบัน

พระมหากษัตริย์ อาจไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน รัฐจึงต้องสร้างความชอบธรรมในการปกครอง โดยเห็นความสำคัญของพรรคชนชั้นอง

เพลงปฏิวัติลาวในปัจจุบัน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมาเพลงปฏิวัติได้เริ่มกลับมามีบทบาทอีกครั้ง หลังจากหมดบทบาทไปพร้อมกับชัยชนะของลาวฝ่ายซ้าย แต่เพลงได้เข้ามาสู่ระบบทุนนิยม โดยมีนายทุนซ้อลิสซิทร์จากทางรัฐบาล มาเรียบเรียงดนตรีและขับร้องใหม่ ออกจำหน่ายในรูปแบบซีดีและวีซีดี สร้างสีสันใหม่ให้กับเพลงปฏิวัติ ปัจจุบันรัฐบาลลาวยังคงให้ความสำคัญกับเพลงปฏิวัติอยู่อย่างต่อเนื่อง เพราะเพลงปฏิวัติเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ใช้รักษาพลังและอำนาจของรัฐ รัฐจึงมีนโยบายเผยแพร่เพลงปฏิวัติตามสื่อต่างๆ อย่างเต็มที่ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือเพลง ฯลฯ แต่ด้วยบริบทต่างๆ ของสังคมลาวที่เปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อเพลงปฏิวัติ เพราะปัจจุบันลาวไม่ต้องทำสงครามอีกต่อไป เมื่อมีการเผยแพร่เพลงปฏิวัติตามสื่อต่างๆ ทำให้ประชาชนฟังแล้วไม่รู้สึกลึกซึ้ง โดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่ที่ไม่ได้รับรู้ชีวิตในภาวะสงคราม เมื่อฟังเพลงปฏิวัติแล้วยอมไม่เกิดความรู้สึกซาบซึ้งแต่อย่างใด ต่างกับคนที่มียุอายุประมาณ 40 ปี ขึ้นไป เมื่อฟังเพลงปฏิวัติก็จะหวนนึกถึงชีวิตในช่วงสงครามที่เต็มไปด้วยความยากลำบากต่างๆ เมื่อฟังเพลงปฏิวัติจึงรู้สึกซาบซึ้งใจ

การเข้ามาของเพลงไทยและเพลงต่างชาติ เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบอย่างมากต่อพลังของเพลงปฏิวัติ ด้วยเหตุที่ลาวมีพรมแดนที่ติดกับไทย ทำให้สามารถรับสัญญาณวิทยุ และโทรทัศน์ของไทยได้ ภาษาไทยก็ไม่ใช่ปัญหาต่อการรับรู้ของคนลาว สื่อวิทยุและโทรทัศน์ของไทยก็มีความหลากหลายมากกว่าของลาว ทำให้คนลาวนิยมสื่อไทยเป็นอย่างมาก ทั้งละคร ข่าว รายการสารคดีต่างๆ ฯลฯ โดยเฉพาะเพลงไทย ซึ่งมีให้เลือกฟังหลากหลายแนว เพลงแนวไหนที่กำลังได้รับความนิยมในสังคมไทย ทางฝั่งลาวก็จะได้รับความนิยมด้วยเช่นกัน ทั้งเพลงสตริงวัยรุ่น เพลงลูกทุ่ง เพลงเพื่อชีวิต สังเกตได้จากแผงเทปของลาว ซึ่งจะเต็มไปด้วยเพลงไทย คนลาวก็จะนิยมซื้อไปร้องและฟังกันอยู่เสมอ หรือตามแหล่งสถานบันเทิง

ต่างๆ ทั้งคาราโอเกะ ผับ ซึ่งเป็นแหล่งรวมวัยรุ่นของลาว ก็นิยมเล่นเพลงไทย เพลงสากล มากกว่าเพลงลาว ทำให้รัฐบาลลาวตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีการดำเนินนโยบายบังคับให้สถานบันเทิงต่างๆ เปิดเพลงต่างชาติได้ไม่เกินร้อยละ 30 แต่ในทางปฏิบัติกลับทำได้ยากและยังคงเป็นปัญหาอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้ เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเพลงไทยได้รับความนิยมในลาวสูงมาก แม้แต่เพลงลาวสมัยใหม่ที่ไม่ใช่เพลงป๊อปปูล่าก็ไม่ได้รับความนิยมเท่ากับเพลงไทย ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่เพลงป๊อปปูล่าจะไม่ค่อยได้รับความนิยมเท่าที่ควร

ความล้าสมัยของสื่อลาวก็มีส่วนทำให้พลังของเพลงป๊อปปูล่าลดลง ทุกวันนี้คลื่นวิทยุสามารถเผยแพร่เพลงป๊อปปูล่าได้กว้างขวาง เพราะประชาชนลาวนิยมฟังรายการวิทยุทั้งระบบเอฟเอ็มและเอเอ็ม โดยเฉพาะระบบเอเอ็มเป็นคลื่นที่เผยแพร่เพลงป๊อปปูล่ามากที่สุด ประชาชนลาวที่อยู่ในแขวงที่ห่างไกลก็สามารถรับฟังเพลงป๊อปปูล่าได้ แต่สำหรับสื่อโทรทัศน์ไม่ประสบความสำเร็จในการเผยแพร่เพลงป๊อปปูล่าเท่าใดนัก เพราะคนลาวไม่นิยมดูรายการโทรทัศน์ของลาวแต่หันไปดูรายการโทรทัศน์ของไทยเป็นส่วนใหญ่ เหตุผลที่รายการโทรทัศน์ลาวไม่ได้รับความนิยมเพราะรายการที่นำเสนอไม่มีความหลากหลาย รายการเดิมๆ ฉายซ้ำไปซ้ำมา และมักเสนอแต่รายการข่าวของทางการข่าว รมต. อธิปไตยไปเปิดงาน ข่าวของพรรคประชาชนป๊อปปูล่าลาว ทำให้คนลาวรู้สึกเบื่อข่าวลักษณะนี้ของโทรทัศน์ เมื่อโทรทัศน์ลาวไม่ได้รับความสนใจ ทำให้เพลงป๊อปปูล่าที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ในช่วงโฆษณาของแต่ละรายการไม่ได้รับความสนใจตามไปด้วยเช่นกัน

จากปรากฏการณ์ที่กล่าวมาในข้างต้นส่งผลให้พลังในการสร้างสำนึก “ชาติลาว” ของเพลงป๊อปปูล่าลดลง ไม่มีพลังเหมือนในยุคต่อต้านมหาอำนาจ แต่เพลงป๊อปปูล่าในยุคปัจจุบันกลับถูกใช้ในทิศทางของความบันเทิงมากขึ้น เพราะมีบริษัทค่ายเทปขอซื้อลิขสิทธิ์เพลงป๊อปปูล่าจากรัฐบาล นำมาเรียบเรียงดนตรีและขับร้องใหม่ และบันทึกลงแผ่นซีดี วีซีดี วางจำหน่าย ถือเป็นการสร้างสีสันใหม่ให้กับเพลงป๊อปปูล่า และเพลงก็ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีทำเดินประกอบเพลงอย่างสนุกสนาน เช่น เพลงต่อต้าน สาวเซียงขวางทั้งงามทั้งเก่ง แดนแห่งอิสระ ฯลฯ เพลงป๊อปปูล่ามักจะถูกเปิดในงานรื่นเริงต่างๆ เช่น งานเลี้ยงต่างๆ งานขึ้นบ้านใหม่

ชลช คนฟังมักจะเน้นความสนุกสนานของเพลงป๊อปปูล่ามากกว่าที่จะฟังเพื่อจิตสำนึก รักชาติ ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าปัจจุบันเพลงป๊อปปูล่าถูกใช้เพื่อความบันเทิง และการค้า มากกว่าที่จะมีพลังในการสร้างสำนึกชาตินิยมเหมือนเมื่อสมัยสงคราม อย่างไรก็ตาม เพลงป๊อปปูล่าเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนสำคัญที่นำเสนออุดมการณ์ทางการเมืองและสร้างสำนึกความเป็นชาติ เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคนในชาติ สร้างพลังในการต่อต้านระบอบอาณานิคมและการแทรกแซงทางการเมืองจากประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของความวุ่นวายทางการเมืองในช่วงปลดปล่อยประเทศ และการสร้างชาติเพื่อก้าวเข้าสู่ระบอบสังคมนิยม หลัง พ.ศ. 2518

สรุป

เพลงป๊อปปูล่าได้ถือกำเนิดขึ้นในช่วงที่ลาวต่อต้านกับฝรั่งเศส โดยเพลงป๊อปปูล่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่เผยแพร่อุดมการณ์รักชาติของฝ่ายขบวนการปลดปล่อยลาว และยังเป็นเครื่องมือในการปลุกเร้าให้ทหารและประชาชน มีความรู้สึกอีกเสบียงที่มีกำลังใจที่จะต่อสู้กับฝรั่งเศส เพื่อเรียกร้องเอกราช นับแต่นั้นเพลงป๊อปปูล่าก็มีส่วนในการต่อสู้เพื่อชาติลาวเรื่อยมาจนกระทั่งลาวได้รับเอกราชโดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2518 ในสมัยต่อต้านฝรั่งเศส ความเป็นชาติลาวยังไม่ชัดเจน แต่สิ่งที่ถูกเน้นมากในเพลงป๊อปปูล่าก็คือ ศัตรูของชาติ เพราะลาวต้องทำสงครามทั้งกับฝรั่งเศส จึงต้องสร้างความเอกภาพโดยมีศัตรูคนเดียวกัน ต่อมาในสมัยต่อต้านอเมริกา ความเป็นชาติลาวมีความชัดเจนมากขึ้น โดยเน้นความสำคัญของบุคคลหลากหลายอาชีพ เน้นความสำคัญของผู้หญิง เน้นความเท่าเทียมกัน เน้นภราดรภาพ และเน้นศัตรูของชาติ โดยเฉพาะในยุคต่อต้านอเมริกา เนื้อหาของเพลงจะเน้นศัตรูของชาติอย่างเข้มข้น ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงขึ้น ตามบริบทของบ้านเมือง ที่ต้องทำสงครามอย่างหนัก กับลาวฝ่ายขวาและอเมริกา แต่หลังจากขบวนการปลดปล่อยลาวได้รับชัยชนะอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2518 เพลงป๊อปปูล่าก็เริ่มถูกลดบทบาทลงไป เพราะสงครามได้สิ้นสุดแล้ว ไม่จำเป็นต้องปลุกเร้าเหมือนสมัยต่อต้านอเมริกา สำนึกชาติลาวที่ถูกเน้นในช่วงนี้คือ มิตรภาพระหว่างประเทศ บุญคุณของพรรคในการ

กู่เอกราชแก่ชาตินลาว ในราวปี พ.ศ. 2548 เพลงปฏิวัติก็ได้เดินเข้าสู่กระแสทุนนิยม ถูกผลิตเป็นอัลบั้มวางขาย แม้กระแสความนิยมอาจจะไม่ได้รับเท่าที่ควรแต่รัฐบาลลาวก็ยังคงส่งเสริมให้ประชาชนลาวฟังเพลงปฏิวัติสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน เพราะเพลงปฏิวัติเปรียบเสมือนเครื่องมือหนึ่งในการสร้างความชอบธรรมให้กับพรรคประชาชนปฏิวัติลาวในการปกครองประเทศนั่นเอง

บรรณานุกรม

ดาร์วิน เมตตาริกานนท์. (2548). **ประวัติศาสตร์ลาวหลายมิติ**. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

_____. (2553). งานเขียนทางประวัติศาสตร์ประเภทชีวประวัติ
ในลาว : การศึกษาจากเอกสารช่วง ค.ศ. 1975 - 2010. **สังคมลุ่มน้ำโขง**,
6, (1), 27 - 56.

ธีรา ศุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา. (2551). **อินโดจีน พื้นที่ อารมณ์ อำนาจ ความ
รู้ ความรู้สึกในวรรณกรรม Un barrage contre le Pacifique**. เอกสาร
ประกอบการสัมมนาเวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ ครั้งที่ 4 ณ อุบลราชธานี.

พิมพ์รด พิพัฒน์กุล. (2544). **บทบาทของรัฐบาลและผู้นำทางการเมือง
ไทยต่อขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชลาว ระหว่าง พ.ศ. 2483 - 2492**.
วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ประวัติศาสตร์ ฉบับกระทรวงศึกษาธิการ ลาว. (2545). (สมชาย นิลอาธิ,
ผู้แปล). กรุงเทพฯ : มติชนภาษาลาว

ปะหวัดนักประดิษฐ์เพลงลาว. (2550). กะซวงกะແລງຂ່າວ และ วัดทะนะท่า : โองเฮีย
นสิละปะกานสะแดงแห่งชาติ.

เพลงลาว 5 สะใหม่. (2534). กะซวงกะແລງຂ່າວ และ วัดทะนะท่า กมสิละปะก่า:
สำนักพิมพ์ และ จำหน่ายปั้มแห่งลัด ส. ป. ลาว.

ลาวมเพลงปะติวัตลาว. (2550). กะซวงกะແລງຂ່າວ และ วัดทะนะท่า กมสิละปะก่า:
วิสาหะกิดโองพิมพ์สิ๊กสา. **สัมภาษณ์**.

- ดวงมีไช ลิโกยา. (27 ตุลาคม พ.ศ. 2550). สัมภาษณ์. รองหัวหน้ากรมศิลปกรรม.
กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม. เวียงจันทน์.
- สมจิต ไสสุวัน. (27 ตุลาคม พ.ศ. 2550). สัมภาษณ์. หัวหน้ากรมศิลปกรรม.
กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม. เวียงจันทน์.